

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 850/2016-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. novembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Plastic People, s. r. o., Dunajská I. 7664/12, Bratislava, zastúpenej Havel, Holásek & Partners s. r. o., Mlynské Nivy 49, Bratislava, v mene ktorej koná advokát Mgr. Ondřej Majer, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 409/2015 a sp. zn. 3 Cdo 453/2015 z 20. júna 2016, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Plastic People, s. r. o., **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. augusta 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Plastic People, s. r. o., Dunajská I. 7664/12, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpenej

Havel, Holásek & Partners s. r. o., Mlynské Nivy 49, Bratislava, v mene ktorej koná jej advokát Mgr. Ondřej Majer, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 409/2015 a sp. zn. 3 Cdo 453/2015 z 20. júna 2016 (spolu ďalej len „napadnuté uznesenia“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka bola účastníčkou konaní vedených Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 16 C 42/2011 a sp. zn. 12 C 83/2011, predmetom ktorých bolo rozhodovanie o spore medzi žalobcom [REDACTED] a sťažovateľkou (žalovaná) o zaplatenie istiny s príslušenstvom z titulu nezaplateného nájomného vyplývajúceho z nájomných zmlúv uzavretých medzi žalobcom (ako prenajímateľom) a sťažovateľkou (ako nájomcom). V oboch konaniach okresný súd rozsudkami sp. zn. 16 C 42/2011 zo 16. januára 2013 a sp. zn. 12 C 83/2011 zo 14. marca 2013 (spolu ďalej len „rozsudky okresného súdu“) sťažovateľku zaviazal na zaplatenie žalovanej sumy s príslušenstvom. Po sťažovateľkou podaných odvolaniach boli rozsudky okresného súdu rozsudkami Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 259/2013 a sp. zn. 6 Co 429/2013 z 20. apríla 2015 (spolu ďalej len „rozsudky z 20. apríla 2015“) v odvolacom konaní potvrdené ako vecne správne.

Sťažovateľka argumentuje, že nájomné zmluvy uzavreté medzi žalobcom a ňou sú neplatné, keďže žalobca nebol oprávnený nájomné zmluvy uzavrieť. Ďalej tiež tvrdí, že pozemky, ktoré mali byť predmetom nájomného vzťahu medzi ňou a žalobcom, sú v podielovom spoluvlastníctve viacerých osôb, medzi ktoré patrí aj žalobca, a tvoria spoločnú vec v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 181/1995 Z. z. o pozemkových spoločnostiach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pozemkových spoločnostiach“).

Sťažovateľka zastáva názor, že „každý podielový spoluvlastník spoločných pozemkov, a to bez výnimky, je v zmysle § 2 ods. 2 uvedeného zákona teda aj členom pozemkového spoločenstva. V tomto prípade je [REDAKOVANÉ] členom združenia [REDAKOVANÉ]. Tak, ako to uvádza dôvodová správa k pôvodnému Zákonu o pozemkových spoločenstvách, na podielové spoluvlastníctvo v pozemkovom spoločenstve sa nevzťahujú ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce podielové spoluvlastníctvo, a preto sa navrhuje prijatie osobitnej právnej úpravy, ktoré má pôsobiť proti ďalšiemu drobeniu skupiny pozemkov v pozemkovom spoločenstve. Na základe uvedených skutočností máme za to, že žalobca ako člen pozemkového spoločenstva bol povinný dodržiavať ustanovenia zákona o pozemkových spoločenstvách, vrátane ustanovení o obligatórnych orgánoch pozemkového spoločenstva a spôsobu konania pozemkového spoločenstva navonok vo vzťahu k tretím osobám. V zmysle ust. § 20 o pozemkových spoločenstvách za pozemkové spoločenstvo navonok konal výbor alebo predseda pozemkového spoločenstva. Iný spôsob konania nebol v zmysle uvedeného zákona možný a ani dovolený. Preto pokiaľ žalobca disponoval s podielmi spoločných pozemkov samostatne, tak v zmysle uvedeného zákona na také konanie nebol oprávnený. Pokiaľ by súd aj pripustil, že žalobca by mohol so spoločnými pozemkami disponovať vo vzťahu k tretím osobám bez súhlasu pozemkového spoločenstva, mal tak urobiť v mene pozemkového spoločenstva (a nie vo svojom mene), čo sa však nestalo. Nájomná zmluva je preto absolútne neplatná.“

Sťažovateľka v konaniach pred okresným súdom a následne krajským súdom namietala chýbajúcu vecnú legitimitáciu na strane žalobcu, ako aj na svojej strane, pričom z tohto dôvodu navrhovala, aby všeobecné súdy žaloby zamietli. Vzhľadom na to, že všeobecné súdy žalobám vyhoveľi a sťažovateľku zaviazali zaplatiť žalobcovi požadované istiny aj s príslušenstvom, sťažovateľka podala proti rozsudkom krajského súdu z 20. apríla 2015 dovolania, ktoré boli napadnutými uzneseniami najvyššieho súdu odmietnuté.

Sťažovateľka tvrdí, že jej dovolania smerujúce proti rozsudkom krajského súdu z 20. apríla 2015 spĺňali subjektívne a objektívne podmienky, ktoré musia spĺňať dovolania. Podľa jej názoru „Argumentácia uvedená v oboch rozhodnutiach Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky, podľa ktorej chýbajúca vecná legitímácia, či už na strane navrhovateľa alebo na strane odporcu (prípadne na strane oboch), nezakladá dôvod zmätočnosti podľa § 237 ods. 1 OSP, a to z dôvodu, že dovolateľ (sťažovateľ) nesprávne označil procesnú vadu, a to písmenom b) ustanovenia § 237 ods. 1 OSP, ani v jednom prípade neobstojí. Dovolací súd si totiž vo vlastnom odôvodnení rozhodnutia protirečí, keď na jednej strane uvádza, že uvedený rozpor (uviedenie dôvodu zo strany dovolateľa) riešil s prihliadnutím na obsah dovolania, a zároveň na strane druhej uvádza, že vecnú legitímáciu dovolací súd neposudzoval.“.

Za rozporný s právnou normou považuje sťažovateľka aj právny názor najvyššieho súdu, podľa ktorého dovolanie proti rozsudku, v ktorom odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, nie je v zmysle v tom čase platného a účinného § 238 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) prípustné, keďže „v ust. § 238 ods. 3 OSP sa uvádza, že dovolanie je prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Tomu, že v oboch prípadoch išlo o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, ktoré nesie všetky znaky uvedené v ust. § 238 ods. 3 OSP nasvedčuje aj skutočnosť, že uplatňovanie akýchkoľvek nárokov zo strany [REDAKOVANÉ] voči sťažovateľovi z absolútne neplatnej zmluvy o nájme je v rozpore s právnym poriadkom.“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka zastáva názor, že napadnuté uznesenia najvyššieho súdu sú nesprávne, arbitrárne a nepodložené právnou normou, pričom najvyšší súd mal rozsudky krajského súdu z 20. apríla 2015 zrušiť a veci vrátiť krajskému súdu v zmysle § 243b ods. 3 OSP.

Sťažovateľka v súlade s § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť rozsudku krajského súdu sp. zn. 6 Co 429/2013 z 20. apríla 2015 v spojení s rozsudkom okresného súdu sp. zn. 12 C 83/2011 zo 14. marca 2013 a rozsudku krajského súdu sp. zn. 6 Co 259/2013

z 20. apríla 2015 v spojení s rozsudkom okresného súdu sp. zn. 16 C 42/2011 zo 16. januára 2013 do rozhodnutia o sťažnosti a zároveň žalobcovi uložil povinnosť zdržať sa „oprávnení“, ktoré mu boli priznané označenými rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu.

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 409/2015 zo dňa 20. 06. 2016, porušil základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 453/2015 zo dňa 20. 06. 2016, porušil základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd Slovenskej republiky na základe čl. 127 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ust. § 56 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 409/2015 zo dňa 20. 06. 2016 a zároveň na základe ust. § 56 ods. 3 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky na základe čl. 127 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ust. § 56 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov zrušuje Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 453/2015 zo dňa 20. 06. 2016 a zároveň na základe ust. § 56 ods. 3 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi: Plastic People, s. r. o... na základe čl. 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a ust. § 56 ods. 4 a 5 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu

Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov z dôvodu porušenia základného práva na spravodlivé súdne konanie priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 10.000,- Eur, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky sťažovateľovi povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný... uhradiť trovy právneho zastúpenia právnomu zástupcovi Havel, Holásek & Partners s. r. o., advokátska kancelária vo výške 908,93 Eur... do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide

vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97), a preto ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne.

Sťažovateľkina argumentácia, ktorou odôvodňuje porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami najvyššieho súdu, ktorými boli jej dovolania smerujúce proti rozsudkom krajského súdu z 20. apríla 2015 odmietnuté ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 OSP v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP, sa sústreďuje predovšetkým na arbitrárnosť rozhodnutí najvyššieho

súdu ako dovolacieho súdu. Sťažovateľka v dovolaniach proti napadnutým rozsudkom krajského súdu z 20. apríla 2015 namietala existenciu procesnej vady obsiahnutej v § 237 ods. 1 písm. b) OSP, podľa ktorej je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania.

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti, ústavný súd v rámci predbežného prerokovania podrobil napadnuté uznesenia najvyššieho súdu prieskumu z ústavne významných hľadísk, pričom sa sústredil na posúdenie, či sa najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s dovolacou námietkou sťažovateľky, ktorou odôvodňovala prípustnosť dovolania v súlade s § 237 ods. 1 písm. b) OSP.

V súvislosti s preskúvaním napadnutých uznesení najvyššieho súdu ústavný súd poukazuje v prvom rade na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v zásade do výlučnej právomoci najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a spôsob jej riešenia sám osebe nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľom označených práv (napr. II. ÚS 324/2010).

Najvyšší súd v napadnutých uzneseniach najprv preskúmal procesnú prípustnosť dovolaní proti napadnutým rozsudkom krajského súdu z 20. apríla 2015 podľa § 238 ods. 1 až 3 OSP, pričom dospel k záveru, že dovolanie z týchto dôvodov nie je procesne prípustné. V tejto súvislosti sťažovateľka osobitne namieta, že tento záver najvyššieho súdu nie je správny, keďže dovolania proti rozsudkom krajského súdu z 20. apríla 2015 boli podľa jej názoru prípustné v zmysle § 238 ods. 3 OSP, keďže „... v oboch prípadoch išlo o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, ktoré nesie všetky znaky uvedené v ust. § 238 ods. 3 OSP nasvedčuje aj skutočnosť, že uplatňovanie akýchkoľvek nárokov zo strany [REDAKOVANÉ] voči Sťažovateľovi z absolútne neplatnej zmluvy o nájme je v rozpore s právnym poriadkom“.

Podľa § 238 ods. 1 OSP dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Podľa § 238 ods. 2 OSP dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci.

Podľa § 238 ods. 3 OSP dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Ustanovenie § 238 ods. 3 OSP rieši prípustnosť dovolania v prípade potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu. Okrem prípustnosti dovolania proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ak odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4, citované ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku rieši aj prípad prípustnosti dovolania proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného právneho významu.

Vo vzťahu k interpretácii § 238 ods. 3 OSP ústavný súd v zhode s názormi vyslovenými v právnej doktríne (KRAJČO, J. a spol. *Občiansky súdny poriadok. I. diel. Komentár*. Bratislava: Eurounion, 2019, s. 949 a nasl.) zdôrazňuje, že oprávnenie vysloviť prípustnosť dovolania proti svojmu vlastnému rozsudku patrí výlučne odvolaciemu súdu. Pokiaľ absentuje výrok potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu, ktorým by bola vyslovená prípustnosť dovolania (pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného právneho významu), dovolací súd nemá oprávnenie skúmať, či v konkrétnych okolnostiach o také rozhodnutie ide. Z tohto hľadiska je dovolací súd viazaný názorom odvolacieho súdu.

Vzhľadom na uvedené a s prihliadnutím na to, že v rozsudkoch krajského súdu z 20. apríla 2015 výrok o prípustnosti dovolania podľa § 238 ods. 3 OSP chýba, je námietka sťažovateľky o tom, že najvyšší súd v napadnutých uzneseniach postupoval v rozpore s právnou normou upravujúcou prípustnosť dovolania v prípade potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu, zjavne neopodstatnená.

Najvyšší súd v napadnutých uzneseniach preskúmal dovolania proti rozsudkom krajského súdu z 20. apríla 2015 s prihliadnutím na § 242 ods. 1 druhú vetu OSP aj z dôvodov uvedených v § 237 ods. 1 OSP, a to predovšetkým z dôvodu existencie prípadnej vady podľa § 237 ods. 1 písm. b) OSP, ktorej sa sťažovateľka osobitne dovoľavala. V konkrétnostiach najvyšší súd v napadnutých uzneseniach k námietke sťažovateľky o existencii vady podľa § 237 ods. 1 písm. b) OSP uvádza:

„Žalobkyňa v dovolaní poukázala na § 237 ods. 1 písm. c/ O. s. p. (ktorý sa týka procesnej vady spočívajúcej v tom, že účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený), k uvedenému ustanoveniu ale priradila znenie, vzťahujúce sa na § 237 ods. 1 písm. b/ O. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné, ak ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania. Dovolací súd, riešiac uvedený rozpor s prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom zvolenú argumentáciu žalovanej, vychádzal z toho, že dovoľateľka namieta existenciu procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. b/ O. s. p. Účastníkmi konania sú navrhovateľ (žalobca) a odporca (žalovaný) alebo tí, ktorých zákon za účastníkov označuje (§ 90 O. s. p.). Právnu úpravu spôsobilosti byť účastníkom konania obsahuje § 19 O. s. p. Túto spôsobilosť má podľa uvedeného ustanovenia ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju priznáva zákon. V občianskoprávných vzťahoch majú spôsobilosť mať práva a povinnosti predovšetkým fyzické osoby. Ich spôsobilosť vzniká narodením a zaniká smrťou (viď § 7 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka). V zmysle § 18 ods. 1 tohto zákonníka majú uvedenú spôsobilosť tiež právnické osoby. Ustanovenie § 18 ods. 2 Občianskeho zákonníka za ne považuje a/ združenia fyzických alebo právnických osôb, b/ účelové združenia majetku, c/ jednotky územnej samosprávy a d/ iné subjekty, o ktorých to ustanovuje zákon. Právnická osoba zapísaná v obchodnom registri alebo v inom zákonom určenom registri

zaniká dňom výmazu z tohto registra, pokiaľ osobitné zákony neustanovujú inak (viď § 20a ods. 2 tohto zákonníka). V prejednávanej veci nebolo medzi účastníkmi sporné, že žalobca aj žalovaná sú subjekty zapísané v obchodnom registri. V zmysle vyššie uvedeného prehľadu právnej úpravy je nepochybné, že v čase vydávania dovolaním napadnutého rozsudku mali oba tieto subjekty spôsobilosť mať práva a povinnosti, a boli preto aj spôsobilé byť účastníkom predmetného občianskoprávneho konania. Obsah dovolania naznačuje, že dovolateľka nesprávne stotožňuje spôsobilosť byť účastníkom konania s vecnou legitímáciou žalobcu a žalovanej v spore. Tieto dva pojmy nemožno ale zamieňať. Ak prípadne niektorý z účastníkov konania nemá vecnú legitímáciu, nezakladá to procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. b/ O. s. p.

Vecnou legitímáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, v rámci ktorého je jeden z účastníkov nositeľom oprávnenia (je aktívne legitímovaný) a druhý účastník je nositeľom právnej povinnosti (je pasívne legitímovaný). Možno preto uzavrieť, že ak by aj v konaní došlo prípadne k nesprávnosti v tom, že vec bola prejednaná a rozhodnutá napriek tomu, že žalobca alebo žalovaná neboli vecne legitímovaní (pozn.: dovolací súd z uvedeného hľadiska vec neposudzoval), nešlo by o procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. b/ O. s. p. Z uvedeného dôvodu je dovolacia námietka žalovanej o existencii procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. b/ O. s. p. neopodstatnená. Vzhľadom na to, že ďalšie vady konania, ktoré sú vymenované v § 237 ods. 1 O. s. p., neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo, dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalovanej z ustanovenia § 237 ods. 1 O. s. p. nevyplýva.“

Vychádzajúc z citovaného, ústavný súd zastáva názor, že najvyšší súd sa v napadnutých uzneseniach ústavne konformným spôsobom zaoberal kľúčovou dovolacou námietkou (založenou na nesprávnom stotožnení vecnej legitímácie so spôsobilosťou byť účastníkom konania), ktorú sťažovateľka uplatnila vo svojich dovolaniach smerujúcich proti rozsudkom krajského súdu z 20. apríla 2015, pričom právne závery, ktoré k nej zaujal, sú primeraným spôsobom odôvodnené a zodpovedajú obsahu a zmyslu právnych noriem, ktoré najvyšší súd pri rozhodovaní o dovolaniach aplikoval. Napadnuté uznesenia najvyššieho súdu sú preto podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné a nesignalizujú takú príčinnú súvislosť medzi ich

obsahom a sťažovateľkou označenými právami, ktorá by zakladala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Ústavný súd poukazuje na to, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnych prípadoch nemožno kvalifikovať ako odopretie prístupu sťažovateľa k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi v nej uplatnenými (vrátane návrhu sťažovateľky na rozhodnutie o dočasnom opatrení a odložení vykonateľnosti rozsudkov krajského súdu z 20. apríla 2015).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2016